

Ene Grauberg,
rektor

Kraad tuleks anda teadmiste järgi

Eestis puudub seni selgete sihtidega kaasaegne kõrghariduse mudel. Selge pole ka erakõrgkoolide koht haridusmaastikul. Viis aastat tagasi vastu võetud erakoolide seadus on oma aja ära elanud, selles kajastuv haridusmudel pärineb justkui sajandi algusest.

Enamik Eesti erakõrgkooli on rakenduskõrgkoolid. Kuid rakenduskõrgkooli seadust meil pole. Samas areneb kogu maailmas kõrgharidus selles suunas, et lisaks *universitase* tüüpi ülikoolidele tekib järjest enam juurde rakenduslikke kõrgkooli. Muijal maailmas nimetatakse neid uuteks ülikoolideks, sest nad vastavad kaasaja ühiskonna vajadustele, orienteeruvad kiiremini muutustele ja on vähem tagasivaatavad kui *universitased*. Isegi Inglismaal moodustavad nn uued ülikoolid üle poole kõikidest kõrgharidust andvatest õppeasutustest.

Eestis kehtib kõrghariduse standard valitsuse määruse tasandil. See määrus võeti vastu alles möödunud aasta novembris. Seal pannakse ühe lausega paika, et bakalaureuseharidust võivad anda ainult ülikoolid, sõltumata sellest, milline on kooli õppekeskkond. Euroopas võivad rakenduslikud kõrgkoolid anda kraade kuni doktorikraadini. Vahet tehakse vaid selles, et ühed on kutse-, teised akadeemilised kraadid.

Enamik erakõrgkooli, sealhulgas ka Tallinna Bakalaureuse Erakool, lähtuvad oma põhikirjas Euroopa kõrghariduse tavadest ja traditsioonidest. Seetõttu eksisteeribki praegu konflikt riikliku ja erakõrgkoolides teostatava hariduspoliitika vahel. Konflikt peaks lahenduse leidma kas õppekavade akrediteerimise või kaudse akrediteerimise kaudu.

Viimane toimiks, kui iga kõrgkooli juures oleks nõukoda, kuhu kuuluvad õpetatavate erialade tippspetsialistid. Nendele annab kõrgkool aru oma tegemistest ja küsib ka nõu. Kraadi kaitsmise komisjonides on töönadjate, erialaspetsialistide ja riigikõrgkoolide esindajad, kes kaaluvad, kas anda tudengile kraad või mitte. Nii saaksid üliõpilased bakalaureusekraadi oma teadmiste ja taseme järgi, mitte selle järgi, millises kõrgkoolis nad õpivad.

Üldjuhul tunnustavad praegu erakõrgkoolide kraade üliõpilased ja tööandjad. Näiteks on meie viimaste aastate lõpetajad leidnud tööd vägaagi soliidsetes välis- ja kodumaistes firmades.

Ene Grauberg on Erakoolide Assotsiatsiooni asepresident ja Tallinna Bakalaureuse Erakooli rektor.